

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Vita Et Morib. Ignatii Loiolæ, Qvi Societatem Iesv
Fvndavit, Libri III**

Maffei, Giovanni Pietro

Dvaci, 1585

De caritate in proximos. Cap. IV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44004

ac licet in præsentia pænitentiam ostenderent, breui tamen ad ingenium redituras: Ego vero, inquit ille, cuiuslibet istarum, vnus dumtaxat noctis impedisse flagitia & iniurias in Deum, omnis operæ ac vigilantia prætium duxerim.

De caritate in proximos. CAP. IV.

EX hoc tam incenso in Deum amore, egregia nimirum illa caritas in homines redundabat. quos quoniam pretioso eiusdem sanguine redemptos, ac proinde carissimos illi sciebat esse, quidquid in Deum non poterat nullius egentem rei, omne id, ipsius gratia in proximos conferebat. Vt primum è peccatorum cæno emerfit, confestim ad ceteros ex eodem cæno extrahendos incubuit. atq. ob id ipsum (vti supra dictum est) ingenti labore & incommodo litteris operam dedit; & in Societate instituenda nihil spectauit aliud, nisi vt errantes animos ad rectum salutis iter omni ratione reduceret. Barcinone, cum in grāmaticæ studio versaretur, eodemq. tempore, animorum quoq. salutē acerrime procuraret; virginum quoddam collegium, cuius nomen consulto reticeo, soluta admodum disciplina, corruptisq. moribus, ad veterem sanctimoniam ac sobrietatem omni studio reuocare nitebatur: suadebatq. illis præcipue frequentem vsum sacre Confessionis, & Eucharistiæ. Quam ad rem, temporibus illis insolitam, quo facilius eas adduceret, præire ipsemet illis palam decreuit, adhibito ad id Moyse Pualto sacerdote, quo ipse ad confessiones utebatur, spectatæ virtutis ac sanctitatis viro. Igitur ex eius manu corpus Domini cum subinde sumpisset, feminis ex odio spectan-

ſpectantibus; tam præclaro exemplo & affiduis hor-
tationibus incitatæ, pleræq. ad ſalutarem pænitiã
officiũq. traductæ ſunt. quod nefarij quidam ama-
tores vbi ſenſere, aditumq. ſibi ad optata flagitia ma-
gis in dies obſeptum videre; in extremam efferati ra-
biem, Ignatium & Pualtum ex inſidiis adoriri con-
ſtituunt: ac die quodam è templo redeuntẽ vtrumq.
fuſtibus ita male acceperunt, vt Pualtus paulo poſt è
vulnerum dolore ſit mortuus: Ignatius vero dies ali-
quot in lecto iacuerit. ſed vixdum receptis viribus,
nec alterius nece, nec ſuo malo perterritus, ad inſti-
tuta caritatis officia rediit alacer. cumq. cum vulgo
monerent, ac per Deum obteſtarentur amici, ne de-
nuo in capitis discrimen daret ſeſe: Quid mihi opta-
tius, inquit ille, quàm pro Chriſto Domino, meisq.
proximis emori? Pariſiis, amicũ à turpi cuiuſdam
feminę conſuetudine fruſtra ſæpe reuocare conatus,
cuius ille flagitij cauſa vicũ ſubinde petebat, non
longe ab vrbe poſitum; deniq. egreſſus hominis &
itinera diſſimulanter explorans, deterrendi eius con-
ſilium tale cõmentus eſt. Stagnũ erat propter viam
qua tranſeundũ erat illi de more; eo mature præ-
uertens Ignatius, tempeſtate perfrigida ſeſe nudus
aquis collo tenus immerſit; ibiq. ſalutares amico te-
tendit inſidias. nam vt appropinquantem aſpexit,
Deũ precatus vt ea res vtriq. feliciter eueniret, horri-
bili repente in aduerſum intonuit voce: Quo, quo
miſerrime properas? non intelligis in quãto verſere
periculo? nonne intentum in te diuinæ iuſtitie gla-
dium vides? Perge porro, perge nefariã iſtam explere
libidinem. Ego me hic tamdiu tua cauſa macerabo,
quoad cæleſtes iras meo malo auertam abs te. At ille
ſubita voce percuſus, atq. ad Ignatij aſpectũ veluti
depre-

deprehensus, obstupuit: demiratusq. caritatem viri, nec dubio pudore concepto, retulit pedem, & in posterum Deo adiuuante sese ab illa pestifera familiaritate continuit. Alius quidam Ignatij alumnus, præstanti vir ingenio, magnos in virtute processus effecerat, ac deinde (quæ humana fragilitas est) labore victus, dæmone sollicitante, circumspiciebat fugam. quod ubi sensit Ignatius, variis ad eum retinendum hortationibus monitisq. incassum adhibitis, eo deniq. descendit, vt pro discipuli sanitate totum triduum omni cibo potuq. abstineret, precesq. cum lacrymis ad superos funderet. qua pœna, tamquam remedio, languenti animo applicito; resipuit ille, suumq. errorem gemebundus agnouit; ac deinde in suscepto genere vitæ cum laude perstitit. Parisiis, vt antea dictum est, deposita pecunia fraudatus à contubernali, sic, vt ad sese alendum stipem emendicare deinde cogeretur magno studiorum detrimento; non modo iratus amico non est, verumetiam insigni beneficio rependit iniuriam. Cum enim fraudator ille postea Hispaniam repetens, graui morbo ex itinere implicitus, Rhotomagi substitisset (quæ vrbs tridui ferme iter distat Lutetia) ingrauescente valetudine paulatim ad omnium rerum inopiã est redactus, cumq. vt ignotus in alieno solo, spem nullam subsidij cerneret; licet præterita meminisset, ac præclare sibi esset conscius, quàm male de Ignatio meritis fuisset; tamen tantam opinionem de eximia viri bonitate conceperat, vt non dubitauerit illum de suo casu per litteras facere certiolem; & aliquid opis ab eo suppliciter petere. Tum Ignatius, quasi hereditas aliqua sibi obuenisset, sic alacer nulla interposita mora se in viam dat; Deum pro amici salute etiam atq. etiam obsecrans;

quin,

quinetiam (quod longe mirabilius est) ad propitiam-
 dum illi numē, iter illud totum pedibus nullo prorsus
 cibo potuque, ingenti celeritate confecit. Urbem
 ingressus, conquistum hominem amicissime inuisit,
 affectum semianimemq. sedulo ministerio recreauit,
 atq. vbi morbo leuatus est, litteras ei cōmendatitias
 ad amicos in Hispaniā dedit; & mendicato ab se via-
 tico instructum in nauē imposuit, cum ille simul pu-
 dore gaudioque confusus, dextram Ignatij tenens,
 Deum superosq. omnes inuocaret ad gratiā illi pro
 se referendam; satisq. mirari non posset, senescente
 iam mundo, tantum caritatis exemplum in terris exi-
 stere. Per idem studiorum tempus, tametsi multum
 de spiritali functione remisera, numquam tamen
 potuit se continere quominus ereptum ex litterariis
 occupationibus quotidie tempus aliquod in prōxi-
 morum salute consumeret, itaq. & condiscipulos ad
 virtutem ac pietatē ex occasione incitabat; & ex col-
 latitia pecunia multorum subleuabat inopiam; &
 egrotos visendo recreādoq. humanissime solabatur.
 In iis cum ad quemdā adiisset, graui & cōtagioso vl-
 cere laborantem; & ministrandi causa, vt fit, decum-
 bētem subinde attrectasset; in discessu metus Ignatiū
 subiit, ne ex eo cōtactu dextra pestilentiā cōtraxisset:
 quæ suspicio cum sollicitaret hominem vehemētius,
 eūq. ab huiusmodi caritatis officio in posterū auo-
 caret; ille cognita fraude cōfestim in semetipsum ex-
 arsit, dextrāq. in os identidē inserēs, increpuit vltro:
 Qui de vna manu tam anxius es, quid vniuerso cor-
 pori facies? Atq. hac fortitudine & præsenti depulit
 metum, & ad eadem porro exsequēda pietatis opera
 sese vegetum atq. hilarem pręstitit. Atq. hanc agro-
 tos adiuuandi consuetudinem non modo priuatus,
 vnicumq.

vbicumq. terrarum fuit, verum etiam Societati Præ-
 positus diligētissime tenuit. Nam è nostris vt quisq.
 in morbū inciderat, cuiuslibet esset ordinis, exem-
 plo acciri medicū imperabat, ac nihil prorsus omitti
 eorum, quæ is præscripsisset, oppigneratis etiam, di-
 uenditisque, si opus esset, lancibus, stragulisque, &
 cetera supellectili. Sane, cum ex laicis adiutoribus
 quidam sæua conflictaretur feбри; ad eumq. refocil-
 landum delicatiori cibo opus esset, quidquid num-
 mulorum domi erat, denarios tres eam vnā in rem
 insumi iussit, ac resistēti paulisper obsonatori, nihilq.
 præterea pecuniæ ad ceteros alēdos superesse dicen-
 ti: Atqui nos quidem, inquit ille, valemus: arido pa-
 ne contenti esse poterimus. atq. ita languenti coem-
 ptum obsonium est. Ipsos vero decumbentes inuise-
 bat subinde ipsemet, confirmans vnūquemq. verbis
 plane diuinis atq. cælestibus; dabatq. operā, vt omni
 deposita sollicitudine, superioribus esse curæ se suāq.
 salutem, sine vlla dubitatione sentirēt. Homines vel
 de se ipso priuatim, vel de Societate cōmuniter bene
 meritos diligentissime coluit, nullumq. in eos neq.
 viuos neq. mortuos grati ac memoris animi officiū
 prætermisit. quippe non modo pro ipsorum salute
 Dominum per se suosq. precabatur assidue; sed etiā,
 dum viuerent, sæpe domum veniebat salutādi causa,
 eosdemq. ad eum ad se quāquam alieno tempore,
 accipiebat in primis hilariter; deq. Societatis pro-
 gressu, ac rebus præsertim Indicis, quarum ipsa lon-
 ginq. habet delectationem, pergebat amicissime
 facere certiores: atq. etiam, cum opus esset, quibus
 rebus poterat, benigne adiuuabat. Hieronymo qui-
 dem Arzio, Hispano doctōri (qui cum erat ei magna
 necessitudo) non modo grauiter ægrotanti frequens
 adfuit

adfuit ipfemet, fed etiam fidelibus famulis deftituto, probos & industrios è Societate viros ministrandi gratia fubmiffit. Andreas Lipomanus patricius Venerus, quem Trinitatis Priorem appellabant, vir non pietate minus, quàm genere nobilis, Collegio noftrorum hominum conftituendo Patauij, opimum facerdotium eiuſdem vrbs addixerat, dimidia tãtum parte vectigalium, ſibi quoad viueret referuata. At vero Ignatius, ne ſe vinci pateretur officio; patētibus litteris eum vltro perpetuum ſacerdotij adminiſtrotorem declarauit; neq. è vectigalibus attigit quidquam, niſi quod ab ipſo Priore quotannis ad paucos è noſtris alēdos per eleemoſynam præberetur. quintiam eius fratris filio penſionem decreuit annuam aureorum ad quadringentos: quam tamē bonus ille Prior nequaquam admiffit. ac ceteros item, quorum beneficiis prouocatus eſſet, eximio quodam ſtudio & obſeruantia proſequutus eſt.

Manfuetudo eiuſdem, & comitas.
CAP. V.

AB omni faſtu & moribus imperioſis vehementer abhorruit. veſtigium in eo contumaciæ cerneret nullum. &, quod difficillimum eſt, lenitatē ita cum grauitate miſcebat, vt neque facilitas de auctoritate, neque ſeueritas quidquam de ſuauiſſitate detraheret. Pariſiis per iocum inuitatus à nobili quodam, vellet ne tridiculis ludere (quibus in oblonga menſa per anguſtum fornitem, eburnea pila traiecitur.) Ego vero ludam, inquit Ignatius. At enim qua ſponſione, ſubijcit ille, qui pecunia careas? Tum Ignatius: Hac ſponſione, reſpondit,